

NATALIE
HAYNES

Sąmojingas, įtraukiantis ir nuožmus pasakojimas.

Margaret Atwood

Romanas

AKLA KAIP
AKMUO

Medūsos istorija

baltos lankos

Natalie Haynes

Akla kaip akmuo

Medūsos istorija

Iš anglų kalbos vertė Gabrielė Gailiūtė-Bernotienė

baltos lankos

Medūsa

Eurialei žmonės patiko. Ji žinojo, kad Steno mieliau jų priven-
gia, nes jų trapumas keistas ir nemalonus. Bet net prieš at-
sirandant Medūsai Eurialė skrisdavo gilyn į sausumą ir juos
stebėdavo. Jai patiko, kad jie tokie linkę nerimauti ir skubėti.
Patiko namai, kuriuos jie susirėsdavo, kad turėtų kur miego-
ti. Patiko milžiniškos šventyklos, kurias sugebėdavo pastatyti.
Grįžusi į pakrantę pasakodavo Steno, ką regėjusi, bet žinojo,
kad sesuo klausosi tik iš geros širdies.

Bet Medūsa buvo kitokia. Ji vis prašydavo pasakoti ir pa-
sakoti, o jei Eurialė pakeisdavo kokią smulkmeną, ją pataisy-
davo. Įkyrėdavo abiem seserims, kad leistų žiūrėti į žmones,
kada tik galėdavo. Labai mėgo matyti vaikus, taip pat mėgo
žiūrėti, kaip raguotos jų avys veda ėriukus. O augant jos mei-
lė mirtingiesiems vis stiprėjo. „Jie net sparnų neturi“, – vieną
rytą pasakė Steno, kai Medūsa kaulijo, jog visos trys skristų
pasižiūrėti naujosios šventyklos, pastatytos ant kranto netolie-
se. Gorgonės matė ją nuo uolėtų savo aukštumų, nors ta stovė-
jo didesniame kyšulyje.

- Įdomu, kaip jie taip aukštai užnešė kolonas.
- Jei nuskristume pasižiūrėti, paklaustume, – siūlė Medū-
sa. – Labai prašau.
- Ne šiandien, – nukirto Steno. – Šiandien turiu reikalų.

– Bet...

– Kitą dieną, – pritarė Eurialė. Reikėjo melžti avis, o viena, jai rodėsi, kažko negalavo. Ji uždarė padarėlį į atskirą aptvarą nuo kitų, tolimajame pakrantės gale.

– Galėčiau viena nuskristi, – pasakė Medūsa.

Seserys susižvalgė. Galėtų viena nuskristi. Buvo tokio amžiaus, kokio sulaukę žmonės daug ką daro vieni, suvokė Eurialė. Ir nors tai prisiminti reikėdavo pastangų, ji nebebuvo kūdikis.

– Kiek vasarų čia praleidai? – įtariai paklausė Steno.

– Prisimenu trylika, – atsakė Medūsa. – O kiek tu prisimeni? – paklausė Eurialės.

– Dar tris, – minutėlę paskaičiavusi, atsakė Eurialė. Pagalvojo, kaip per tuos metus užaugo jos avių banda, prisiminė pirmuosius ėriukus, pirmąsias kritusias. Prisiminė, kaip kas kart šalia būdavo Medūsa – ropojo, paskui stovėjo, paskui netvirtai šleivojo, paskui bėgiojo. – Taip. – Linktelėjo skeptiškai nusiteikusiai seseriai. – Ji su mumis jau šešiolika vasarų.

– Jei būčiau mirtingoji, tėvai leistų man eiti pažiūrėti šventyklos. – Medūsa žvalgėsi tai į vieną seserį, tai į kitą. – Prašau. Man regis, pradeda dar vieną, tikrai mačiau, kaip žymi vietą. Noriu pažiūrėti.

*

Keliauti viena Medūsa nebijojo. Dažnai viena landžiodavo po urvus, kuriuose gyveno, laipiodavo uolomis savo pakrantės lopinėlyje. Niekada nenutoldavo nuo seserų, jas palikusi mėgavdavosi ilgai netrunkančios vienatvės pojūčiu. Išskleidė sparnus ir nuskrido į šventyklą netoliese. Prisiartinus išmonė ir didybė

dar labiau akino. Didžiulės tvirtos kolonos laikė ryškiai ištapytą frizą, ir Medūsa stebėjosi, kaipgi mirtingieji, stovėdami kolonų papėdėje, įžiūrės pasakojimą apie dievų ir titanų karą – seserys jai buvo daug kartų pasakojusios – neužversdami galvų. Visas statinys regėjosi sukurtas taip, kad juo gėrėtis galėtų mokantieji skraidyti. Ji pakilo įdėmiau apžiūrėti pieštų figūrų, juosiančių visą išorinį stogo kraštą: pakaitomis akį traukė tai mėlynis, tai raudonis, tai geltonis. Ji sekė pasakojimo juosta, scena po scenos: titanai sukyla prieš Dzeusą, Olimpo dievai susivienija, kad juos įveiktų. Vėl nusileidusi nusistebėjo, kurgi mirtingieji, – jų nebuvo matyti. Norėjo pasidairyti šventyklos viduje, bet Steno primokė saugotis negąsdinti žmonių, mat šie, išvydę Gorgonę, paprastai ima klykti ir pabėga. Galbūt jie jau pamatė ją artinantis prie šventyklos ir pasislėpė. Bet ji vis tiek sustojo už kolonos ir atvėrė vieną medinių durų pusę, tik truputėlį, vildamasi nieko nepabaidyti. Dirstelėjo vidun, akys buvo pratusios prie urvo tamsos. Pamatė porą nemirksinčių akių, žvelgiančių tiesiai į ją, aiktelėjo, bet tada suprato, kad jos priklauso skulptūrai.

Nusišypsojo ir plačiau pravėrė duris, žengė vidun. Skulptūra buvo įspūdinga, nieko keisto, kad privertė krūptelėti. Deivė išdidžiai sėdėjo didingame krėse, oda švytėjo baltumu, šalmas, ietis ir skydas buvo nudažyti auksu. Nepaprastos akys – Medūsa nesuprato, nuo ko jos galėjo pasidaryti tokios veriamai mėlynos. Tokio dalyko niekada nebuvo regėjusi, tačiau suprato, kad atvaizdas tobulas ir kad pačios deivės akys lygiai tokios pat. Ji prislinko arčiau, pasigėrėjo skulptūros drabužio klostėmis, ištiesė ranką paliesti, bet vėl atitraukė, už nugaros kažką išgirdusi.

– Dėl manęs nesitrauk. Reikia pripažinti, visai panaši į mano dukterėčią.

Medūsa atsigręžė pasižiūrėti, kas kalba. Kolonados šešėliuose prie durų, pro kurias ką tik pati įėjo, stovėjo aukštas, raumeningas vyras. Tikriausiai patykojo ir atsekė paskui, pagalvojo ji, nors būtų galėjęs tiesiog užkalbinti lauke. Plaukai buvo ilgi, juodi, garbanojosi žemiau kaklo. Akys tamsiai žalios, šaltos.

– Tavo dukterėčia? – paklausė ji. – Čia?

– Žinoma, – atsakė jis. – Atėnė. Nepažįsti iš šalmo ir ieties?

– Nežinojau, kad ji turi juos, – prisipažino Medūsa. – Mano seserys, kai ką nors pasakoja, ne visada pamini aprangą.

Jis nusikvatojo, bet ji suprato, kad juokas dirbtinis. Skambėjo ne kaip Steno juokas, kai ta pasijusdavo padariusi kokią nors nesąmonę, ar kaip Eurialės, kai ją pralinksmindavo avių šėlionės. Skambėjo – Medūsa ieškojo žodžių apibūdinti tam, kas nepažįstama, – kaip juokas to, kuris nori pasirodyti linksmas, nors nėra.

– Kodėl apsimeti, kad juokiesi? – paklausė ji.

Vyras tuojau liovėsi.

– Nesijuokiu iš tavo seserų.

– Iš nieko nesijuokei, – patikslino Medūsa.

– Pagalvojau, kaip juokinga, – tęsė jis, lyg ji nebūtų prašnekusi, – kad tu jūrų dievo ir jūrų deivės dukra, tačiau nemirtingą savo giminę pažįsti vien tik iš pasakojimų.

Medūsa nežinojo, ką atsakyti, nes žmogus jai melavo, o ji nesuprato kodėl. Staiga įsigeidė, kad Eurialė būtų trumpam palikusi avis ir skridusi su ja. Arba kad čia būtų galingosios deivės Atėnės žynių. Ar kad aukštasis vyras nestovėtų taip arti durų.

– Kaip, tavo manymu, turėčiau ją pažinti? – pratarė ji. Pasislinko prie skulptūros šono, o vyras tyliai pajudėjo ta pačia kryptimi, juos skiriantis atstumas sumažėjo.